

*Περίληψη: Το άρθρο αποσκοπεί στην αποτίμηση των επιστημολογικών θέσεων και απόψεων του Henri Poincaré. Ο Poincaré έχει θεωρηθεί πρόδρομος του επιστημικού δομισμού. Στο έργο του Η Αξία της επιστήμης διακήρυξε ότι οι οντότητες των επιστημονικών θεωριών δεν είναι παρά χρήσιμες μυθοπλασίες και ότι ο σκοπός της επιστήμης είναι να συλλάβει την αντικειμενικότητα μέσω της ανακάλυψης των αληθών σχέσεων που υφίστανται στον κόσμο. Σύμφωνα με τον Poincaré δεν μπορούμε ποτέ να γνωρίσουμε τα *relata* –τις συσχετιζόμενες οντότητες– αλλά μόνο τις σχέσεις που τις συνδέουν. Οι επιστημονικές θεωρίες εκφράζουν αυτές τις σχέσεις με τη μορφή μαθηματικών εξισώσεων. Αυτές οι εξισώσεις αποτελούν τις γέφυρες συνέχειας που συνδέουν τις ριζικές αλλαγές θεωριών. Η έμφαση εκ μέρους του Poincaré στην αντικειμενικότητα των σχέσεων έχει ερμηνευθεί ως διατύπωση μιας ρεαλιστικής θέσης για τις σχέσεις ή τις δομές, μιας θέσης η οποία αργότερα έγινε γνωστή με το όνομα δομικός ρεαλισμός. Εντούτοις οι απόψεις του Poincaré σχετικά με τον ρόλο της ιστορίας στις αλλαγές επιστημονικών θεωριών καθώς και η θέση του για τον ρόλο των συμβάσεων στην διατύπωση των φυσικών θεωριών και της γεωμετρίας συνιστούν ένα πλαίσιο το οποίο εν πολλοίς δεν είναι συμβατό με τη θέση του ρεαλισμού. Το παρόν άρθρο υποστηρίζει ότι ο ρεαλισμός του Poincaré αμβλύνεται από ισχυρώς μη ρεαλιστικά στοιχεία.*

